

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 262.

V Ljubljani, v ponedeljek 16. novembra 1885.

Letnik XIII.

Vojska med Bolgari in Srbi.

Telegrafična žica nam je prinesla vest o bratski vojni Bolgarov in Srbov. Stari slovanski greh, boj brata proti bratu, slovanska nesloga! Dolgo smo že čitali v poročilih iz Niša, da Bolgari žalijo Srbe, da jih zapirajo, da srbske nezadovoljneže branijo in jim pomagajo v ščuvanju proti sedanji vladi in vladarjevi hiši — z eno besedo, da izzivljejo Bolgari Srbe. Ravno nasprotna poročila so nam pa prihajale iz Sofije. Posebno od kar so se velesile izrazile za status quo ante, so nam prinašali časopisi razna poročila iz Bolgarije, da Srbi izzivljajo Bolgare in da iščejo „casus belli“. In sedaj čujemo, da je Srbija iz zgoraj navedenih navideznih vzrokov napovedala Bolgariji vojsko.

Mi pravimo, da so ti vzroki le navidezni, da je Srbija dala povod vojni. To nam pravi tudi zdrava pamet. Ali si moremo misliti bolgarske državnike tako kratkovidne, da bi sedaj želeli vojske s Srbi in da bi jih izzivali, ko so turške čete na bolgarski meji, ko se bo morebiti treba boriti za združenje, ko je meja proti Srbiji malo zavarovana in skoraj prazna vojakov, ko vidijo, da stoji Srbiji za hrbtom Avstrija? Ali res želi sedaj Aleksander boja (s Srbi), ko je padel v nemilost v Petrogradu, ko je za blagor in združenje domovine tako zelo potreben mir s Srbijo in drugimi vlasti?

Iz teh vzrokov vidimo, da niso Bolgari želeli vojske temuž Srbi. A iz katerih vzrokov, zakaj teče bratska kri? Pravo uganiti je težko.

Navzlic vsemu zatirjanju srbske vlade in avstrijskih listov, je srbska vlada narodu zelo nepriljubljena in brez zaslombe. V vladnih krogih vlada vpljiv avstrijski in neprijaznost proti Rusiji. Narod pa sovraži Avstrijo kot gospodovalko v Bosni, in je nagnjen Rusom, ktere smatra svojim osvoboditeljem. Opozicija dosedanje vlade in kralja je večja in močnejša, kot si mislimo. Ker je Milan za avstrijski vpljiv in vlada ne oziraje se na ogromno večino naroda, se je pomnožila že itak številna Karadjorgoviča stranka. Res da ima v skupščini večino, a kako se

večina dobí, nam priča sedanji hrvaški deželni zbor in nam je pričal prejšnji kranjski, ko je manjšina zastopala ogromno večino. Milan je čutil, da se mu maje prestol in hoče posnemati Napoleona III., ki je obrnil pozornost ljudstva na vojno, misleč, da si bo z bojno slavo pomnožil privržence in da se bo povrnil notranji mir. Napoleon se je opekel, kako bo z Milanom, kdo vé?

In kakor nalašč mu je revolucija za združenje Bolgarov dala priliko pridobiti si ljubav naroda in vtrditi si stališče, hoteč spolniti narodu željo po Veliki Srbiji. Časopisi so začeli pisati, če se Bolgarija združi in okrepi, moramo se tudi mi. Zedinjena Bolgarija — toraj žive! Velika Srbija! Ohraniti se mora ravnotežje! Srbom so pridno pomagali tudi Grki. To je bil povod, da so se oborožili in hoteli so si priboriti del Turčije. Bolgare je v Rumelijo poklical narod, a drugi so hoteli čez mejnike nepoklicani. Toda klie velesil „status quo ante“ je odvrnil Srbe in Grke od turške vojne.

Ubogi Milan, ali naj razoroži svojo vojsko? Mobilizacija je stala velika, in je brez zaželenega sadu. Prestol se maje še bolj, ko prej. Dobro bo znala opozicija porabiti vsa ta dejanja. Ali bi ubogal velesile, ali bi zadovoljil narod? Poskusil je in napovedal vojno Bolgariji. Ali je pa s tem zadovoljil narod, kdo vé?

„Status quo ante“ hočejo imeti velevlasti posebno pa Rusija.

Že od nekdanj Rusi mislijo na posest onih krajev, kateri zapirajo vhod v Črno morje in nasprotno. Vse vojske, ktere so bile s Turki, so pripravljale pot k vresničevanju onega namena. Da pa to dosežejo, je zelo potrebno, da si pridobivajo na Balkanu vpliva. Gotovo je bil namen Rusije nekdanj združiti Bolgare. Toda ker so Bolgari hoteli doseči zedinjenje brez Rusije, mora ga Rusija ovirati; kajti združenje brez pomoči Rusije, bi bila smrt ruskemu vplivu na Balkanu. Ker si je pa Aleksander Bolgarski zapisal na zastavo združenje Bolgarije in pri tem ni prašal Rusije za svet in ni prosil od tam pomoči, je ruski car odtegnil vso naklonjenost knezu in ga izbrisal iz ruske vojske. Iz tega se dá razlagati, zakaj da

je ruski poslanik na konferenci tako poteguje za „status quo ante“. Ker se pa bolgarski narod noče vkloniti trjativam velevlasti in se noče pokoriti sklepom diplomatov pri zeleni mizi, je Rusija (ali tudi nekatere druge vlasti) nagovorila posredno ali neposredno Milana, da je napovedal Bolgariji vojsko.

Poželenje Grkov do turškega posestva bo ohladila že Turčija sama. Med tem pa, ko bo pojila slovanski Balkan bratska kri, se bode Rusija in nekatere druge vlasti zadovoljno smehljale, češ, „status quo ante“ smo ohranili vendar. In Milan? Kako dolgo bo vladal na Lazarjevem prostolu? Kdo vé? Združenje Bolgarov pa, če ga je tudi morebiti zaprečila vojna, ostane vendar vprašanje časa.

Domoljubje in izdajalstvo.

(Konec.)

Gotovo je, da duševno gibanje se dá vtešiti in zmagati le z duševnim orožjem. Povdarjali smo pred kratkim, da vsako gibanje duhov je tudi versko gibanje. Nekoliko je tudi tu tako. Govorilo se je že, da na severnem Českem nespravljivi Nemci mislijo na staro-katoličanstvo, da, celó na protestantizem, Čehi, katoliki, so jim zoprní. Le strast in sovraštvo do svojega bližnjega zamore na take misli priti. Slišali smo te dni, da je državni vojni minister rekel: „Bojim se, da bi se nemški jezik, tako potrebna vez v avstrijski armadi, ne omajal...“ A na to so se oglasili delegatje vseh dežel, Slovani so povdarjali, da se radi učé nemškega jezika; a poslanci iz Českega so tožili, da drugi deželni jezik, ki je na Českem za Čehe nemški jezik, ni obligaten niti po meščanskih in srednjih šolah, in da so take postave sklepali ne Slovani, marveč Nemci, ki so tačas imeli večino v zborih in to sklepali so zaradi tega, da bi se Nemcem ne bilo treba drugega deželnega jezika, namreč českega, učiti. Čehi pa da so se večkrat prizadevali odpraviti to naredbo; mesta, ktera so osnovala meščanske šole, so zahtevali, da naj bode nemščina obligaten jezik, a postava je bila zoper nje. Sedaj pa pride Knotz in

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviran zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenski.)

(Dalje.)

„Zakaj pa posebno na onem-le grobu tolikokrat klečite in molite?“ vpraša Vekoslav.

„Rekli so mi, da je prav tu pokopan oni nesrečni mladenič“, odgovori Hostnik.

„In tudi posebno za ta grob skrbite in ga kinčate; in danes ga že spet najdem očiščenega, no, celó venec ste položili nanj, vzgojili okoli in okoli cvetice“, nadaljuje Vekoslav.

„E, pa, Vekoslav“, pošepne starček, „no, pa danes ali jutri pride k sv. Gregorju Julijeta s pod Skale.“

Vekoslav zarudi: „Julijeta?“

„Da, da, Julijeta s pod Skale“, zagotavlja Hostnik, „ona je že eno leto voditeljica Štanjelske bratovščine sv. rožnega venca za ženske. Zarad tega pa pride vsak mesec enkrat v Štanjel, da vredi

svoje zadeve. A potem, ko se pred altarjem Matere Božje namoli, pride Julijeta vsakokrat tudi k sv. Gregorju molit za mrtve. Posebno na ta grob rada pokleka.“

„Na ta grob?“ vpraša radovedno Vekoslav; „zakaj pa?“

„Ne vem“, zavrne Hostnik, „najbrže zaradi tega, ker ga najde ozaljšanega in ji dopadejo nedolžne cvetke, kakor je ona nedolžna. Potem pa moli, moli tu na grobu, dolgo, dolgo časa. Potem pa gré.“

„In vi?“ vpraša Vekoslav.

„Jaz pa, ko je ona odšla, tudi poklekнем na ta grob in molim še dalje, kot je ona molila“, odgovarja Hostnik.

„In nikdar ne govorite ž njo besedice?“ nadaljuje Vekoslav.

„In molim za dušo nesrečnega umorjenca, naj mu Bog reši dušo iz trpljenja vic in pripelje jo v sveta nebesa, in molim za morilca, naj mu Bog dodeli milost prave pokore, a dalje molim, da bi tudi jaz našel enkrat mirú na tem grobu.“

„Na tem grobu?“ vpraša začudeno Vekoslav.

„Na tem grobu mirú ali tolažbe vsaj; na tem

grob, da bi se enkrat staro sovraštvo zatrló in angelj mirú povrnil, da bi se obnovila vez nekdanje ljubezni, da ne bo preganjala pravična osoda poznejših rodov“, prerokuje starček.

„Staro sovraštvo? Pravična osoda?“ vprašuje Vekoslav.

„In kolikorkrat pride Julijeta s pod Skale, se mi zdí, kakor bi že prišel oni angelj iz neba, ki oznanjuje mir in spravo, srečo mojemu olajšanju, da le eno željo imam, predno umrjem, le ena, da bi se mi spolnila.“

Spet zarudi Vekoslav. „Danes ali jutri pravi, da ima priti? Nikdar ž njo besedice ne govorite?“

„Ne spodobi se puščavniku, ki že štirideset let nosi spokorno suknjo pogovarjati se z žensko; še manj sosebno ž njo se pogovarjati na tem svetem kraju, kjer mi to grobovje, te kosti oznanjujejo minljivost vse posvetne lepote in me opominjajo svetosti one obljube, s katero sem se Gospodu daroval. Jaz naj bi govoril z Julijeto, Vekoslav? Oko mi je zamrlo, jezik otrpnil za vse posvetno, odkar sem se prepasal s tem ojstrim prepasom, o Vekoslav“, ponavlja starček.

toži, da se nemščina zanemarlja in da je 60 odstotkov enoletnih prostovoljcev pri izpraševanju ostalo na cedilu, ker niso nemščino dobro znali.

Bil je 9. t. m. v delegaciji zopet razgovor o jezikovih razmerah v šoli. Poljak Javorski je kritikoval znane izjave vojnega ministra, ter je priznal, da je nemški jezik silno važen za armado, in da se v Galiciji uči po vseh srednjih šolah in večrazrednih ljudskih šolah, a vendar je pristavil, da poglavitni nalog šoli ni, da bi izobraževala vojaške podčastnike. Vojni minister sicer ni bil povsem srečen v svojih besedah in dokazih, a je dosegel toliko, da so izrekli Slovani zaupanje vojaškemu opravištvu in drugič, da nimajo nič zoper to, ako je nemški jezik vojni jezik in da nemškega jezika po slovanskih deželah nikjer ne zanemarljajo in se ga povsod učé v potrebnem razmerju. To je vendar določeno govoreno, vse zvijače fakijske opozicije so tukaj ničeve in prazne. Pa vse to ni Nemeem nič; nemški jezik mora biti po vseh šolah učni jezik, naj bodo Slovani v večini ali manjšini, ali tudi edini prebivalci; a slovanski pa nikjer, naj bi bili Nemci v večini ali manjšini v deželi. To bi bilo po njih mislih dosledno, a vprašamo: hočete mar li res vi Nemci pravico imeti, da so vam vse službe na razpolaganje tudi v čisto českih ali slovenskih krajih, češčine, slovenščine se pa ne učite? Je li to dandanes izpeljivo? Mar li je pa tako zahtevanje saj koristno ali domoljubno? Niti eno, niti drugo; vse to zahtevanje liberalnih avstrijskih Nemcev ni družega, kakor konečno izdajalno zahtevanje. Vse to se ima le zato zgoditi, da bi avstrijska ljudstva sčasoma zgubila vse samostalno rodoljubje in s tem tudi domoljublje ter bi bila Avstrija s tem pripravljena vtopiti se v morje nemštva, v nikoli sito Prusijo.

Take otožne misli nas obhajajo, ko beremo govore nekterih poslancev v državnem zboru, ko čujemo, kako se po Českem, ki je na severni meji avstrijske države in sosedu mogočnemu sosedu v Berlinu, narod na narod hujša in draži. Namen prusaških Nemcev je le ta, da imajo vzrok škiliti preko državnih mej, in potem na glas vpiti, da jih bratje zunaj avstrijskih mej slišijo; brez namena se to ne godi. Ne rečemo, da so vsi, ki zagovarjajo nemško narodnost, veleizdajalci, a misel nas pa vendar obhaja, da dvomimo nad njih avstrijskim rodoljubjem. Ali vlado li samo strašijo, ko govoré o „svinčenih podplatih“, ki jih težijo, in o okovih, ki jih na Avstrijo oklepajo? Čemu se pa navali vsa nemška oholost na česko ljudstvo, ki je vendar obče znano, da Slovani, vzlasti pa Čehi, vidijo le v Avstriji poročstvo za svojo narodnost ter so tudi vselej pripravljeni bili dati za Avstrijo kri in življenje. Upamo pa, da Avstrija še ni tako propala in oslabela, da bi nasproti takim Carnerjevim in Knotzovim izdajalnim nakanom le dremaje pričakovala, dokler bi se v blaženi Nemčiji vzbudila.

Mar li ni vezi, ki bi vezala vse različne narode mnogobesedne Avstrije, ali ga ni poslopja, ki bi nas vse vzelo pod svojo blagodejno streho? Da, imamo oboje. Oseba vzvišenega vladarja, ljubezen do skupne domovine naj nas vse veže. Ne držimo se načela: „Kar nočeš, da bi tebi drugi storili, to stori ti njim“, marveč: „Vse kar-koli hočete, da bi

vam drugi storili, to storite vi njim.“ Potem bo že mogoče skupaj bivati pod eno streho. Da se to doseže, treba je pred vsem mladino vzgojevati krščansko. Verska šola naj bode predmet našim razgovorom; to moramo povdarjati po časopisih, pri javnih govorih, pri vsaki priliki. Krščanska odgoja je temelj rodo- in domoljubja. Zatoraj tirjajmo verske šole, ne bojimo se zamere, ako povdarjamo svoje katoliško stališče. Saj vendar je jasno ko beli dan, da brez krščanske vzgoje tudi pravega rodoljubja ni.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. novembra.

Notranje dežele.

„Slov. Narod“ ima v sobotni številki z Dunaja sporočilo, da se je jel v novejši dobi stol *baronu Depretisu* v Trstu tako majati, da ga misli baron zapustiti za vedno in oditi v pokoj. Prav ima mož, naj le gré, vsak mu ga bo iz srca privoščil — najbolj pa še Slovenci. Namestnik mu bo, kakor se govori, sedanji trgovinski minister, baron Pino, ki je svoje dni, preden je odšel v Bukovino, že bil cesarski namestnik v Trstu in sicer jako priljubljen. Mnogo slovanskih vasi in mest po Primorji izvolilo si ga je za svojega častnega občana, oziroma mestjana in to zaradi tega, ker je bil mož strogo pravičen vsm narodnostim enako! Če se govorica vresniči, si smejo naši bratje na Primorskem pač čestitati, da zopet tako vrlega moža za gospodarja dobijo. No, Bog naj nam izpolni goreče želje in naj tudi Primorcem nekoliko težko butaro preloži. Pokorili so se že zadosti dolgo za svoje politične pregrehe, za staro slovansko neslogo. — Volitve v Trstu za mestni zbor so preložene na poslednje dni meseca decembra.

Zakaj je *minister Conrad* odstopil? Nekteri to tako pripovedujejo: Pri ministerski seji je bil baron Conrad zoper adreso večine, ter je povdarjal, da se mora bolj strogo čuvati nad delokrogom oblasti, kakor je določeno po osnovnih postavah, posebno je pa treba deželam nasprotovati, ki hočejo pri šolstvu imeti kaj več besede. Ko so pa drugi ministri povdarjali, da bodo kot poslanci glasovali tudi za to zahtevo, je Conrad napovedal svoj odstop. (Kakor znano, umaknil se je Conrad glasovanju). Tisti, ki novega naučnega ministra poznajo, pravijo, da ni nikdar skrival svojih političnih nazorov; on je centralist, nasprotnik ločivnim narodnim prizadevanjem in zmeren liberalce. Program mu je baje: narodnostim noče dalje prijenjevati, pač pa je za verske šole in vseučilišča se imajo osnovati bolj strogo.

„Sodnijska sodba je nedotakljiva“, tako govoré zdaj liberalni časniki, pa vendar na vse strani kritikujejo *razsodbo v Kraljevem Gradci*, bržkone zato, ker so bili nemški rogovileži enako, kakor česki kaznovani. Med drugim piše eden listov: „Novo hudočdelstvo je bilo po sodbi v Kraljevem Gradci uvrsteno med politične zločestva. Kriv je tudi tisti, kateri se tako obnaša do tujih ali tudi celó nasprotnikov, da jih more nadražiti javnega nasilstva. Kar se tega tiče, to ni kaj novega, kajti kolikrat so napadali, da govoré tako, kakor da bi hoteliko ga nahujskati.“ No, ljudje „ostrejšega reda“ bi jim celó radi usta zamašili, da bi pri volitvah ne govorili kaj pametnega. — Nemško-liberalci bodo tudi nabirali za obitelji „Nemcev“, kolikor so potrebovali. V prvi vrsti hočejo skrbeti za ženo Mattigovo, ki je bolna. Mattig je vdihnil po množici že poprej, preden se ga je kdo dotaknil. Bil je poprej enkrat obsojen zaradi javnega nasilstva več časa.

Angleški listi prinesli so iz Kotora novice, da Avstrija svoje *vojake v Hercegovini* pomnožuje. Naši na pol uradni listi na Dunaji so tiste novice proglasili za nevtemeljne, ter pri tem opozorujejo na izjavo skupnega finančnega ministra Kallay-a, da se v Bosni in Hercegovini število naših batalijonov ni pomnožilo in ne bo potreba nobenega dopolnilnega kredita za nje. To je že vse res. Tedaj, ko je ravno Kallay te besede izrekel, morda še sam ni verjel, da bo Srbija res tako predrzna in bo Bolgarom vojsko napovedala. Ta boj bode kolikor toliko vplival na zasedeni del stare Srbije, ki se mu sedaj Novi Pazar pravi in naravnost rečeno, ni prav nič verjetno, da bi se Avstrija ondi dobro ne zavarovala, pač pa vse tako kaže, da se bode sedaj-le mala mobilizacija pričela. Andrassy je sicer ob svojem času rekel, da se bo Avstrija Bosne polastila z jedno kompanijo vojakov, pred katerimi bo svirala vojaška godba. Da se je mož jako zmotil in da je mnogo tisoč Avstrijanov ondi padlo, to vsak vé. Prav lahkomišljeno bi bilo toraj od Avstrije, če bi se ne zavarovala tam doli, kar bi se najbolje dalo. Če se bota Srb in Bolgar tolkla, bode kolikor toliko enj tudi v Novi Pazar odletavalo v podobi pustolovev nimančev, roparjev in kar je take druhali, in pred tistimi se moramo gotovo prav skrbno zavarovati. Po vsi pravici so toraj angleški listi lahko pisali, da Avstrija v Hercegovini vojake zbira, kar jih deloma tudi res, kajti mnogo jih gré notri, malo ali skoraj nič pa jih pride sedaj venkaj od vseh tistih, ki so svojo triletno dolžnost dopolnili. Pričeti boj bo Avstrijo prisilil, da bo še nekaj batalijonov tja doli poslala, če še kaj večjega ne bo potreba!

Vnanje države.

Bolje, kakor sploh do sedaj, pečú se dnevna politika z balkanskim vprašanjem, okoli kterega se velesile v Carigradu sučejo, ne vedé, kje bi naj se ga lotile. Bolje, kakor do sedaj, rekli smo, kajti *Srbija* je svojo grožnjo vresničila in Bolgarom vojsko napovedala. Za povod temu koraku Srbija navaja „vedna bolgarska izzivanja“, v resnici pa mu je povod uprav sebičnost in nič družega ne! Prvi povod v petek napovedani vojski je neovrgljivo bolgarsko združenje, ki je Milana tako osupnilo, da ni vedel družega začeti, kakor celo Srbijo na noge spraviti, češ, brača, priložnost je tukaj, morda tudi za nas kaj odleti. Srbija se sicer pritožuje, da ji Bolgarija ni dala miru. Kdor je korak za korakom balkansko politiko zasledoval, pritrđil nam bo, da ni res, pač pa ravno narobe. Srbi so bili, ki so Bolgare izzivali; Srbi so bili, ki so kretili tjekaj na bolgarsko mejo in zopet Srbi so bili, ki so hotli samo zaradi ravnotežja Bolgarski kar tri okrožja odkrehniti. Če so se in da so se Bolgari pri tem branili, kdo jim bo to zameril! Saj bi bilo zadosti grdo od njih, če bi se ne bili! To ravno, da si Bolgari niso dali vodé kaliti, je pa Srbe dirnulo, da so napovedali boj, kteremu se je čas pričel v soboto 14. t. m. ob 6. uri zjutraj. Prekoračili so toraj bolgarsko mejo. Jeden batalijon pešcev, jeden eskadron konjikov in topništvo s petnajstimi topovi napadli so bolgarsko vas Planinica. Proti Planinici tudi od drugod srbske čete prodirajo. Glavna moč srbske vojske obrnila se je pa menda proti Trnu, kjer se je v soboto že čulo pokanje topov. Pravega boja se pa vendar pred današnjim dnem ni bilo nadjati in smo jako radovedni, kaj bo danes popoldne telegraf prinesel. Na vsak način ima Srbija krivdo za vso po nepotrebnem prelito kri, ki je na Balkanu teči jela.

Proklamacija srbskega kralja, ki jo je ob napovedbi vojske Bolgarom po svoji deželi razdeliti dal, glasi se blizo tako-le: „Zvest zgodovinski politiki Obrenovičev in ohranitvi koristi v domovini, vkrenil sem s pomočjo zastopnikov dragega mi naroda vse, kar je bilo potrebno nasproti žaljenim pogodbam od bolgarske kneževine, ter sem s tem

„O nikar me napačno ne razumite, častitljivi oče“, zavrača Vekoslav. „Za čast božjo ali pa korist bližnjemu govoriti menda ni nikdar pregrešno!“

„O Vekoslav“, odgovarja starček, „tvoje besede so te izdale; ne boj se, nečem zatreti, kar se je v srci rodilo, ne; gojiti hočem, skrbno gojiti, kolikor je le mogoče puščavniku nasprotna čutila dveh res krščanskih src, dokler se združita z nerazrušljivo zvezo za življenje in smrt.“

„Kako bi jaz mogel tajiti svoje čute vam, častiti oče, ki me že od malega poznate, ki berete skrivnosti mojega srca?“, govori Vekoslav. „Ali vendar, kar ste vi meni danes govorili, mi je tako nejasno, skrivnostno.“

„Vedno boljše, moj sin, da so skrivnosti življenja zagnjene pred tvojimi očmi; ne boj se, čas ti bo še dosti razkril, kar ti bo svet in ljudi vse drugače osvetilo, kakor si jih domišljaš. Vendar pa jasno ti je, da Julijeta bi bila za-te, meni pa še bolj jasno, da bi ne bilo vzorniša, srečniša zveze od te. Skala in Vigenj, to bi bilo vendar nekaj. A kaj vse to? Kaj vsa posvetna sreča in bogastvo? Nadležen dim, breme, ki le obtežuje. Kar je največ,

našli bi se tu dve najblažji srci, zedinili se za obilni delovanje v božjo čast.“

„Ali mislite, častiti Hostnik, da bi se dalo vresničiti kaj takega?“ vpraša dvomljivo Vekoslav. „Meni zdé se le kratke sanje, ki z nočnim mrakom spuhé kakor megleni gradovi pred vetrom.“

„Ponižnost ti ne dá gojiti visocih želj, Vekoslav, in ta ti bodi vodilo v življenje; ker nič človeku bolj ne ruši miru in sreče, kakor želje prevsoke in nespametne. Toda ravno tako škodljivo je, ko se ti sreča ponuja, obrniti ji hrbet. Skala in Vigenj, ali sta res različna, kakor nebo in zemlja?“

„O Skala in Vigenj nista toliko različna, oče Hostnik“, odgovarja Vekoslav, „pač pa Julijeta in Vekoslav. Da bi imel le eno znamenje, da se Julijeta za-me zanimlje, potem bi hotel še kdaj verovati v vaše prerokovanje, oče Hostnik.“

„Tako znamenje hočem zadobiti, Vekoslav, dokler se ne vrneš iz Italije. Na, tukaj moja roka!“

Sežeta si v desnico, ktero drži starček Vekoslav dolgo objeto.

„A čuj Vekoslav“, spregovori za nekaj časa puščavnik, „nocoj sem imel čndne sanje. Vstal

je silen vihar, in kar h kratki je prihrušilo nekaj doli od Gradišča. Dve čudni pošasti, ne konju podobni, ne kaki drugi znani živali, privlekli sti na pozlačenem vozu tri črno oblečene možé, zavite v pisane plašče, kterim v obraz nisem mogel pogledati. Pogovarjali so se glasno in čul sem te besede: „Na Vignji vse prav, povožen je, v brezno vržen.“ Potem pa je zadrđalo in — huš — huš — zagnalo se je z vso močjo doli proti Branici in prekuenilo prav tam, kjer pravijo pod „velikim Kvérom“. Bog pomagaj, jaz nikdar ne verujem na vraže, pa vendar ta prikazen me je tako preplašila, da sem se koj zbudil in še zdaj me mrzaz spreha, ko se je domislil.“

„No“, pravi smehljuje se Vekoslav, „samotno Gradišče ima novega gospoda, vljudnega in prijaznega, od tega pač se nimamo ničesa bati.“

„Kdo je pa ta?“ vpraša puščavnik.

„Neki Lovro Mostovski, kakor se zdi zasebnik, čegar edino veselje je znanost in umetnost; samotno Gradišče si je izvolil, da bi daleč od mestnega hrupa tem laglje posvetil se študijam. Učen je, zveden v vseh strokah, njegovo vedenje vabljivo.“

pokazal, da Srbija ne more hladnokrvna ostati, če se ravnotežje med balkanskimi narodi poruši, posebno pa že tedaj ne, če se to zgodi edino le na korist jedne same države, ki je vsak trenutek svoje prostosti edino le za to porabljevala, da je Srbiji dokazovala, da ji je jako slaba sosedja, kateri niso svete ne naše pravice in ne naša zemlja. Neopravičeno carinsko nasilstvo bolgarsko nasproti Srbiji, ki je vničilo vse trgovinske pogodbe med nami, imelo ni nobenega družnega pomena, kakor da je dokazalo svoje sovraštvo. Bregovo so si po sili in krivici polastili, naše rovarje so ondi sprejemali z odprtimi rokami in jim potuho dajali: vse to in še marsikaj družega sem voljno prenašal, ker sem želel potrpežljivost svojo dokazati, kakor se to spodobi državi, ktera si je svojo prostost z lastno krvijo kupila, ktera se je na podlagi evropskega sočutja povzdignila, pri vsem tem je pa pri vsakem koraku svojega razvoja spoštovala tuje pravice, kakor svoje lastne. Bolgari so z našimi podaniki ondi nalašč grdo delali, oni so nam zaprli mejo, so nakopičili nešolanih prostovoljcev ob naši meji, kateri so potem naše ljudi in celo naše vojake napadali, katerim je izročeno varstvo dežele naše. To vse pa je tako ogromno izzivanje, da ga ne morem nič več prenašati, ravno ker so mi izročene najsvetejše koristi dežele, ter mi spoštovanje naroda in čast srbskega orožja tega ne dopuščajo! To so vzroki, da napovem Bolgarom vojsko, ktero je ondašnja vlada sama zakrivila in sem našim vojakom ukazal mejo prekorčiti. Orožje naj bode določilo, ali je Srbija na podlagi pravice postopala ali ne, hrabrost naše armade naj je bo pri tem podpirala in večni Bog nam bode pa blagoslovil in v svoje varstvo vzel. To objavljam svojemu narodu zanašaje se na njegovo ljubezen do domovine v teh silno hudih časih in na njegovo vdanost za svete pravice srbske!“

Gledé napovedane vojske izdal je knez Aleksander sledeči dnevni ukaz do svojih častnikov, podčastnikov in vojakov: „Srbski kralj napovedal nam je vojsko in je svojim vojakom zapovedal našo deželo napasti. Naši srbski bratje hočejo našo domovino vničiti, namesto da bi nam pomagali. Vojaki, pokažite vaš pogum, branite vaše matere in vašo ognjišča in preganjajte sovražnika, ki nas izdajski in potuhnjeno napada, tako dolgo, dokler ga popolnoma ne vničete! Naprej bratje! Bog nam bo pomagal, da zmagamo!“ Navdušenje med bolgarskimi prostovoljci je nezmerno in so do poslednjega moža pripravljeni vpreti se ne le Srbom, temveč tudi skupne Evrope sklepom, pri katerih taista ravno kar v Carigradu poseda.

Carigradska konferenca se je menda že prepričala, da s „status quo ante“ v iztočni Rumeliji ne bo prav nič opravila, temveč da mora Bolgarom že vsaj nekaj priznati poboljška. Rada bi dala v Filipopolju novega guvernerja, da bi s tem vstregla Rusom, toda od kod? Med Bolgari, pravi, da ga ni moža, ki bi bil po vsem sposoben za ta posel. No, to je verjetno! Da bivši guverner Aleko paša ni nič prida in da tega ne bo več nazaj, to bi še rajši verjeli, ker ga tudi Rusi ne marajo. Gavril ali Krestovič bi se pa Turčija branila, ker ji je sedaj tako preglavico nakopal. Turkom bi toraj družega ne kazalo, kakor kakega tujega princea grške, turške ali kake druge narodnosti predlagati, to bi pa ne bilo prav nič družega, nego iz dežja pod kap priti. Iztočna Rumelija bila bi vedno ognjišče revolucije in Turčija v vednem strahu. Zato bi ji pa bilo še najbolj všeč, če bi se Bolgari toliko pogovoriti dali, da bi se za Filipopelskega guvernerja izvolil kak tak, ki je v Bolgariji priljubljen, naj že bo taisti potem knez Aleksander ali pa kdo drugi. Bolgarija in iztočna Rumelija ostali naj bi pa k večem združeni na podlagi osebne zveze (z istim poglavarjem), sicer naj bi se povrnil „status quo ante“ z nekolikimi polajšavami. Razume se, da je bilo to nameravano še pred vojsko, kako se bode pa sedaj zasukalo, kdo bi si upal vgibati.

„Ne poznam ga“, odgovarja puščavnik. „Vendar poslušaj besedo starega puščavnika, Vekoslav. Nekdaj so dajali mladini ta lep krščanski nauk: Imej vsakega za dobrega, dokler se ne prepričaš, da je slab, a jaz bi dandanes nasproti neskušnim mladenčem priporočal: Ne imej nobenega za dobrega, dokler v djanji ne pokaže, da je dober.“

„Previdnemu biti nikdar ni slabo“, pravi Vekoslav, upam pa, da o gospodu Mostovskem prav sodim.“

„Zakasnil sem se danes, Vekoslav, moram nad Podlaze; danes je god sv. Brunona puščavnika, za-me velik praznik, zatoraj moram pa vkresati si ognja in pristaviti malo krompirja, da se pogostim; tudi imam še mnogo izmoliti, predno pridem sem zvonit poldan.“

Vljudno se Vekoslav pokloni častitemu starčku in mu roko poljubi, rekoč:

„Ne zabite moliti za-me, oče Hostnik.“

„Bog te spremlja, koder boš hodil, ljubi sin.“

(Dalje prih.)

Zanimivo bode zvedeti, koliko da je **Turčija** že na boj pripravljena. Do sedaj ima 212 aktivnih batalijonov oboroženih, poleg teh pa še mnogo polkov rezerve, kateri se bodo pa porabili za popolnitev aktivnih batalijonov, da bode vsak po 800 glav štel. Število vseh pešcev v evropski Turčiji nakopičenih znaša 150.000 mož. Več težave prizadeva ji topništvo in konjica, ker morajo še na konje čakati. Posebno je pa konjica še tako razrita, da se sploh dvomi, če jo bodo še kedaj skupaj spravili. Brambovci zbirajo se na štirih krajih. Prvo tako zbirališče je v Solunu, od koder bodo vojake razpošiljali proti Bolgarom in proti Grkom, to se vé, če bo treba. Drugi naborni kraj je v Monastiru, kjer ima Ahmed Ejub paša dva cela vojna kora okoli sebe. Ta vojna je namenjena proti Grški in Bolgariji. Okoli Adrijanopelja zbira se tretja velika četa pod Tahir pašo, in četrti naborni kraj je v Štiplji, kjer Vajzel paša zapoveduje. Pravijo, da je med vsemi to mesto najvažnejše, zato ker ima pred seboj Kostendzil in Sofijo, in tukaj zbrani vojaki bodo najprvi v boj zapleteni, če do tega pride. V zvezi je tudi s Solunom po železnici. Vrhovnega zapovednika Turčija ne bo nikakega imela, temveč misli pustiti vsakega generala na svojo roko in po svojem prepričanju delati, kar bi ne bilo ravno Slovanom na škodo, če bi bili edini.

Izvirni dopisi.

Iz Št. Vida pri Zatičini 13. novembra. Redko kdaj od tod dobite kak dopis, a še danes nimam kaj veselega poročati; vendar pa molčati ne morem. Včeraj nas je zapustil č. g. Janez Kljun, ter odšel v Št. Juri pri Kranji. Bil je pri nas ravno 7 let za duhovnega pomočnika ter ves čas marljiv, skrben dušni pastir in prijazen duhovni oče vsem, kateri so imeli kaj z njim opraviti. Pozabili ga ne bomo kmalo. Koliko je bil priljubljen, pričal je zlasti njegov odhod. Nič ne omenim mnogih solz, ampak le, da odhajajočega gospoda spremljalo je z domačim prečast. gosp. župnikom še 7 voz z odličnimi farani še čez mejo fare. Bog Vas spremlja in angelj njegov, čast. gospod Janez, pa spominjajte se včasih nas, svojih bivših ovčič!

Ravno ta dan, t. j. 12. novembra, našli so v sobi mrtvega, po mrtvu zadetega, Urbana Avbelna (po domače „Slamnikarja“). Bil je ranjki izvrsten izdelovalec turnskih ur, pa tako rekoč, samouk. Mnogo umetniških vednost si je pridobil po nekdanjem Št. Vidskem kaplanu, č. g. Antonu Arteljnu, in je tako zbužen s svojim bistrim umom jako napredoval. Popravljal je turnske ure in nove izdeloval pri mnogih cerkvah po Kranjskem, Štajarskem in Hrvaškem, toraj bil je tudi po širokem svetu znan. Ranjki je bil prav priljudnega in pohlevnega značaja, se je toraj tudi hitro povsod prikupil. Bodi vsem znancem v spomin in molitev priporočen!

Domače novice.

(Deželni zbor kranjski) se bode pričel 25. t. m., deželni zbor štajarski pa 24. t. m. Končati pa se imajo vsi deželni zbori 23. decembra, vendar pa se ne more reči, bode li vsem res mogoče dotlej dognati vse reči ali ne.

(1200 goldinarjev) nabralo se je do sedaj za poplavljen Gorenjce in se bo denar v kratkem med poškodovane razdelil.

(Pri c. kr. deželnem predsedništvu) nabralega je tudi že veliko denarja za tiste Gorenjce, katerim je letos povodenj škodo napravila. Prvi izkaz v današnjem uradnem listu znaša 1492 gold. 70 kr.

(„Sokole“) vabi odbor jutri 17. t. m. zvečer od 8. do 9. ure v stekleni salon tukajšnje čitalnice na skupen razgovor gledé osobne vdeležitve društvenikov pri društvu „rudečega križa“.

(Šišensko čitalnice) sinočnja veselica bila je povsem jako kratkočasna in prijetna, ter je spričevalo o krepkem življenju tega društva.

(„Slavčevo“ martinovanje) v tukajšnji čitalnici se je prav posrečilo navzlic obilih veselici, ki jih je sinoči Ljubljana imela. Posebno se je pa odlikoval g. Meden s svojim sinoči posebno međenim glasom, ter je moral svoje točke na občno prošnjo ponavljati.

(„Te Deum“) imenuje se najnovejša skladba g. Ign. Hladnika. Zložil jo je za mešani zbor, poklonil pa g. dr. Jožefu Dolencu. Prodaja jo „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani po 40 kr. Več o njej pričakujemo od kakega strokovnjaka.

(Povelje) dobila je kakor čujemo tukajšnja artilerija spadajoča pod 13. vojni kor hrvaško-slavonski, da naj bo pripravljena na odhod na jugoiztok.

(Umrli je) z naglo smrtjo v nedeljo zjutraj Litijški župan g. Koblar, večletni deželni poslanec. Odpeljal se je v soboto zvečer s poštnim vlakom na Hrvaško po vino, prišel pa je le do Zidanega mosta, kjer so ga slabosti obšle. Koblar si kupi takoj vozni list nazaj v Ljubljano, kamor se je s kurirjem odpeljal in je med potjo umrl. Zadel ga je mrtvoud izvirajoč iz pljučnega edema. V Ljubljani ga je sprevednik zbuditi hotel, pa je mrtvega našel. Danes dopoldne so ga, pregledali, potem pa v Litijo prepeljali, kjer bo jutri dopoldne pokopan. Naj v miru počiva, bil je dober narodnjak.

(Povodenj) je bila danes dopoldne, akoravno celo dopoldne ni več deževalo, na mesarskem mostu. Na hodišču za pešce je bilo toliko vode, da je nek dovtipnež že hotel steči po čoln, da bi bil ljudi z njim preko mostu prepeljal. Nerazumljivo nam je, da dotični mestni nadzornik, ali kdor je za to odločen, tega ni še opazil, zakaj vselej, kedar le nekoliko dežuje, so tam take luže. Dobro bi bilo res, ko bi mestni delavci tam deske prevrtali, da bi se odtakala voda.

(Dnevni red javne seje Ljubljanskega mestnega odbora) v torek 17. dan novembra 1885. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvosedstva. — II. Volitev po enega člana v magistratni, stavbinski in vodovodni odsek mestu izstopivšega mestnega odbornika Franca Žužka. — III. Finančnega odseka poročilo a) o računskih zaključkih za 1884. leto; b) o prodaji mestnih parcel št. 84, 86, 57/3 in 90/1 poleg deželne prisilne delavnice. — IV. Mestnega odbornika Ivana Hribarja samostalni predlog: „naj se sklene prošnja do visoke c. kr. deželne vlade, da se vstanovi v Ljubljani šesta lekarna“. — V. Mestnega odbornika Franca Trtnika samostalna predloga: a) gledé razsvetljave Rečnih ulic v Krakovem; gledé celonočne razsvetljave Krakovskega nasipa po zadnji plinovi svetilnici pri Gradašici.

(Naslovna knjiga za izvozno trgovino avstro-ogerske monarhije). C. k. trgovinsko ministerstvo vabi trgovinske in obrtne zbornice, naj bi opozorile vdeležence na „naslovno knjigo za izvozno trgovino“, ki se bode izdala vsled visokonjegove in vis. kr. ogerskega trgovinskega ministerstva opomnje, kateri je naloga, da razširi ter oživi znanje izdelkov avstro-ogerske obrtne marljivosti po prodajališčih domače izvozne trgovine. V načrtu se opisuje, da je glavna ovira avstrijski izvozni trgovini ta resnica, da naši izdelki po mnogih inozemskih trgoviščih niso dovolj ali celo nič poznani in da se c. k. konzulom ne nudijo dovoljne prilike, da bi se sezvedili popolnoma z obrtnimi in trgovinskimi razmerji Avstrije.

Kot nemotljivo sredstvo, da se odpomore tej nepriliki, priporoča se izdajev „naslovne knjige za izvozno trgovino avstro-ogerske monarhije“, ki bi se priobčila tozemskim in tujim vdeležencem, kakor tudi vsem našim konzulskim zastopništvom v inozemstvu ter njim omogočila, da bi se nahajala pri vseh vnanjih uvoznikih, v avstro-ogerskih društvih v inozemstvu, v največjih gostilnah celega sveta in na vseh avstro-ogerskih, nemških, italijanskih, španskih, francoskih ter angleških parnikih, ki donajajo trošivece na kopno.

Pojedine obrtne skupine se bodo uredile takole: g. c. k. trgovinski svetnik dr. J. Zapf (Dunaj I., trgovinska zbornica, borzna palača) bode vredil: kemično obrt, glinsko obrt, obrt kratkega blaga, usnje in usnjenine, gumine in gutaperčine; g. c. k. trgovinski svetnik Viktor Wolf (Dunaj I., Nibelungengasse št. 8) bode vredil: rudarstvo in talilstvo, mašinsko obrt, surove in izdelane kovine, znanstvene instrumente in orodje; g. dr. E. J. Augspitzer (Dunaj I., Eschenbachgasse št. 11) bode vredil: Tekstilno obrt (tkalstvo), obrt za oblačila, les in lesne izdelke, poligrafske (mnogopisne) obrti, živež in užitnine, pivo, vino, žganjstvo, sladkor in mlinski obrt.

Naročila za uvrstbo naj se pošiljajo, kakoršne obrtne stroke je že, jednemu treh vrediteljev kar najhitreje možno, ker je skranji rok v sprejemanje naročil dné 20. decembra t. l.

Razen tekstov, ki se imajo pošiljati gg. vrediteljem, naj se pošiljajo vsi dopisi „upravnistvu naslovne knjige za izvozno trgovino avstro-ogerske monarhije“, Dunaj I., Elizabetna cesta št. 3.

Pojasnila se poizvedó tudi pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani.

(Gorka peč) je res izvrstna reč. Da se pa peč pošteno zakuri, treba je dobrega netila, katero se mora kupiti, a ne — zastonj, brezplačno vzeti. Minuli teden je peljal nek hlapec težko naložen voz premoga iz kolodvora skozi mitnico na Dunajski cesti v mesto. Pri mitnici bi moral dotični paznik preiskati voz, nima li kaj „dacu podvrženega blaga“ skritega pod premogom. A tega mož ni storil. Ne da bi bil hlapec opazil ali vsaj opaziti hotel, potegnil je paznik enega izmed največjih kosov premoga iz voza in ga odnesel v pisarno. Morda je hotel pokazati gospodu pisarju, kaj da oni v mesto pelja. Tudi mogoče. Bolje bi bilo pa na vsak način, da bi se to skrivaje ne godilo, ker ljudem prihajajo nehoté čudne misli.

(Po povodnji poškodovanim Kranjcem, Ko-rošcem in Tirolcem) v korist, napravi osrednje vodstvo društva „Kosmos“ na Dunaji v četrtek 19. t. m. v Sofijni dvorani zabavni večer z jako zanimivim programom. Omenjeno društvo tudi nabira milodarne doneske za imenovane poškodovane.

(Ogenj) je bil sinoč v Poženku na Gorenjskem v Cerkljanski župniji in sta dva gospodarja pogorela.

(„Oesterreich-Ungarn in Wort und Bild“), se se imenuje knjiga, ki se bode izdajala ob sodelovanju cesarjeviča Rudolfa in je pregled njene vsebine izšel v enem milijonu odtisov — izvestno najvišja zaloga, ki se je do sedaj v literaturi dosegla. Pregled obsega 8 strani in več krasnih ilustracij. Prvi zvezek velikanske knjige izšel bode za božične praznike. Tiska se v nemščini in madjarščini; nemških odtisov prvega zvezka bode blizu 100.000. Predgovor o vodovju in planinskem svetu avstrijskem spisal je cesarjevič Rudolf sam.

(Število umrlih in vrsta smrti na Kranjskem v letu 1884.) Število umrlih v letu 1884 znaša skupaj 13.199, in sicer 6638 moških in 6561 ženskih, ali 2.75% vsega prebivalstva. Po posameznih političnih okrajih se razdeli to število tako-le: Mesto Ljubljana imela je mrtičev 1062 ali 4.32%, Postojna 1241 ali 2.99%, Kočevje 1230 ali 2.94%, Krško 1390 ali 2.74%, Kranj 1427 ali 2.73%, Ljubljanska okolica 1515 ali 2.88%, Litija 990 ali 2.83%, Logatec 1056 ali 2.80%, Radovljica 664 ali 2.53%, Novo Mesto 1150 ali 2.47%, Kamnik 941 ali 2.43%, Črnomelj 813 ali 2.72%. Iz tega pregleda je razvidno, da je v Ljubljani umrljivost največja in v Kamniku najmanjša. Po razglasilu statistične centralne komisije je Kranjska gledé umrljivosti v 6. vrsti, naša bela Ljubljana je pa prav črna, kajti stoji na prvem mestu med vsemi avstrijskimi mesti; takoj za njo pa pride Praga, Celovec, — najmanjša umrljivost je pa v Mariboru in v Solnogradu. Število mrtvorojenih bilo je na Kranjskem v letu 1884 346, največ v okraji Novomeškem z 48; umrlih vsled prirojene slabosti 1271, največ v okraji Ljubljanska okolica z 179; umrlih za kozami, osepnicami, skrlatice, tifusom, grižo in hudim kašljem 1264, največ v okraji Krškem z 250; umrlih za davico 657, največ v okraji Litija s 119; umrlih vsled vnetljivih bolezni na sopilih 929, največ v okraji Kranjskem z 252; umrlih za tuberkulozo 2145, največ v okraji Kranjskem, v mestu Ljubljana in v okraji Postojnskem z 252, 235 in 230; umrlih vsled črevnega katara 281, največ v mestu Ljubljani z 43; za mrtvoudom 328, največ v okraji Ljubljanska okolica z 51, in v okraji Kranjskem z 48; umrlih za rakovitim spridenjem 143, največ v mestu Ljubljana z 32; umrlih vsled ostarelosti 1789, največ v okraji Kranjskem z 252, in umrlih vsled raznih drugih bolezni 4046, največ v okraju Ljubljanska okolica z 503. Od gori navedenih 13.199 umrlih jih je umrlo posilne smrti 280, in sicer 215 moških in 65 ženskih. Od teh umrlo jih je 189 vsled poškodbe po naključju, 37 vsled samomora in 54 vsled umora in poboja, in sicer največ v okraji Ljubljanska okolica. Med vsemi boleznimi je najznatnejše število umrlih na tuberkulozi, ki v obče kraljuje po velikih mestih in pri nas ima 16% vseh umrlih. Navredno pomrje pa za to boleznijo največ ljudi od 20. do 30. leta, v obče pa zahteva ta bolezen med ubogimi največ žrtev. V nekterih državah, kjer so umrli razdeljeni po imovitosti v več vrst, pokazalo se je, da je bilo med tuberkuloznimi največ ubogih; nasprotno pa jih je izmed bogatinov razmeroma mnogo več pomrlo za mrtvoudom, nego izmed revežev. („Lj. L.“)

Vabilo.

Da bi zidanje toliko potrebne hiše za katoliško rokodelsko družbo v Ljubljani po svoji moči pospeševal, sem se namenil o nekterih nedeljskih večerih v dolgočasnem zimskem času brati „o človeški sreči“, za majhno vstopnino 20 kr. vsakikrat, ki se bode obrnila vsa v prid omenjene prekornostne družbe. Predmet, ki sem si ga izvolil za berila, je dovelj mikaven za vsacega poslušalca, ker vem, da si sleherni ničesar bolj ne želi nego sreče; če bo pa tudi ta obče zanimivi predmet mikavno obravnavan, tega ne smem in nočem naprej povedati, ker želim, da bi se jih prišlo o tem prav veliko osebno prepričati. Namen je pa tudi tak, da naj ne bo nikomur žal za to malenkost, ki posameznika ne zadene občutno, skupno pa le kaj izdā.

Prvo berilo se prične prihodnjo nedeljo, 22. novembra, zvečer ob šestih, v sobi „Katoliške družbe“ na Starem trgu št. 16. Nadaljevalo se bode več nedelj, ki se bodo sproti imenovali in tudi po časnikih naznanjale. Vstopnice se dobivajo pri družbinem predsedniku preč. g. Ivanu Gnjezdi, v „Katoliški Bukvarni“, pri meni in na dan berila pa tudi pri vходу. K obilni vdeležbi vljudno vabi

Anton Kržič.

Telegrami.

Dunaj, 16. nov. Avstrijska delegacija sprejela je brez debate budget zunanjih zadev, ko je sporočevalec Windischgrätz izrazil trdno zaupanje budgetnega odbora v zunanjo politiko in izrekel nado, da se odbor zanaša na ohranjenje miru med velesilami. Ravno tako so se sprejele izvanredne potrebščine za vojsko, skupnega finančnega ministertva, najvišjega računskega dvora, carinski dohodki brez debate.

Dunaj, 16. nov. Cesar, cesarjevič naslednik in več nadvojvod bili so navzoči včeraj pri službi božji v Klosterneuburški samostanski cerkvi, kjer jo je opravljal Dunajski kardinal Ganglbauer v spomin razglasenja Leopolda IV. za svetnika. Obilnoštevilni narod jih je navdušeno pozdravljaj.

Sofija, 15. nov. Včeraj dopoludne pričeli so Srbje streljati na bolgarsko patrolo 20 mož broječo ob državni meji pri vasi Bojica. Ubili so jednega Bolgara. Patrola se je umaknila za nasip in je od ondot pričela na Srbe streljati, katerih je 8 padlo.

Sofija, 15. nov. Knez prišel je v Ihtiman. Pri Carjembrodu zgubili so Bolgari 34 mrtvih in ranjenih. Srbje, ki so bili v veliki večini, zgubili so še mnogo več ljudi in so konečno Carjibrod zasedli. Zjutraj pomaknilo se je mnogo srbskih čet proti Dragomanu. Ondi se je vnel hud boj s topovi, ki je trajal do večera. V Trnški okolici so se tudi bojevali.

Carigrad, 16. nov. Turški poslanec v Londonu Musurus-paša šel je pokoj in ga je nadomestil Rustem-paša.

Petrograd, 16. nov. Ruski listi obsojajo srbsko vojno napoved Bolgarom in jo imenujejo bratomorno in pustolovsko podjetje. Ob enem obsoja se pohajkovanje konference, ktera je Srbiji povod do vojne dala. Rusija ne bo trpela, da bi ta ali ona balkanska država le korak nazaj napravila.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

16. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 85 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „ 45 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 25 „
Akcie avstr.-ogerske banke	859 „ — „
Kreditne akcije	278 „ 60 „
London	126 „ — „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 01 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	61 „ 90 „

Tuji.

14. novembra.

Pri **Maliču**: Henrik Gutman, Karl Reich, trgovec, z Dunaja. — Josip Czechak, trgovec, iz Brna. — Franc Skram, trgovec, iz Vipave. — Dr. Jelovšek, e. k. polk. zdravnik, iz Radoljice. — J. Janežič, rez. voj. kaplan, iz Bleda.

Pri **Stonu**: Arnold Färber, trgovec; Vil. Morawitz, trg. pot., z Dunaja. — Karl Hieber, trg. pot., iz Grada. — Alek. Bachrach, knjigovodja, iz Kalsdorfa. — Ljudevit Prošič, e. k. stotnik, iz Strasa. — Henrik Kern, zasebnik, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: F. A. Ambrosch, Dom. Tolazzi, zasebnika iz Trsta.

Umrli so:

11. nov. Alojzij Merlak, e. kr. umirovljeni uradnik, 69 let, sv. Petra cesta št. 56, oslabiljen v starosti.

V bolnišnici:

10. nov. Neža Mele, dekla, 33 let, jetika.

11. nov. Apolonija Galič, godčeva žena, 67 let, kron. pljučni emphysem. — Meta Okorn, gostija, 85 let, Marasmus senilis. — Mihael Angioli, dninar, 27 let, jetika.

12. nov. Janez Omahen, dninar, 55 let, pljučnica.

Stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in z vsem drugim takoj oddā **Jožef Pauer** na Šentpeterskem predmestji št. 22. (1)

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštnim povzajem

Marijaceljske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STUCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodecu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vraneli, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istilute **Marijaceljske kapljice** dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „ecetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprišči zahvalo, zvsem spoštovanjem vdani

Franc Jug,

(21) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab dihi iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

e. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrežati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani.